

© Christopher Futcher / Getty Images

Moro med muntlig

Aktiviteter

Moro med muntlig er en oppgavebank som inneholder opplegg og metodiske forslag til undervisning i muntlig engelsk. Her finnes en rekke praktiske aktiviteter og oppgaver som vil være til hjelp når man skal lage gode muntlige oppgaver med bakgrunn i emner som blir gjennomgått i klassen. Oppgavene bygger på to prinsipper: *aktivitet* og *samhandling*. Hver oppgave innledes med en kort beskrivelse etterfulgt av tips til variasjon og forslag til nivå-differensiering.

Om *Moro med muntlig*

Jeg har ofte savnet en oppgavesamling eller en idébank hvor jeg kunne lese og lære for å finne nye måter å la elevene trene muntlig engelsk på. Det du leser nå, er noe jeg

alltid har ønsket meg: *Moro med muntlig* er en samling praktiske oppgaver i muntlig engelsk.

Oppgavene har blitt til på forskjellig vis; lærere lager mye selv. Det har også jeg gjort. I tillegg har jeg plukket opp tips hos kollegaer, eller jeg har hørt om metoder som jeg har videreutviklet og tilpasset etter eget hode. Noen av oppgavene er også inspirert av gode kurs.

Oppgavene bygger på to prinsipper: *aktivitet* og *samhandling*. Mange år i skolen har lært meg at det er det elevene liker; de vil snakke, og de vil snakke med andre elever. Med denne røde tråden har jeg her samlet de oppgavene jeg synes fungerer best. Hver oppgave innledes av en kort *beskrivelse* etterfulgt av tips til *variasjon* og forslag til *nivå-differensiering*. Jeg har bevisst ikke angitt hvilket trinn jeg tenker oppgaven passer for, det tror jeg kan være mer til hinder enn hjelp. I prinsippet kan alle oppgavene brukes på alle trinn bare de tilpasses.

Et annet moment er lærerens rolle i muntlig undervisning. Ved å bruke oppgavene har læreren mulighet til å trekke seg noe ut av undervisningen og observere fra side-linjen. Dette skjer fordi det nå er elevene som er den aktive part, ikke læreren. Læreren skal fortsatt være i klasserommet og styre det som skjer med hensyn til tidsbruk, igang-setting, stansing, valg av aktivitet og tema, men det er ikke læreren som skal snakke. Det er elevenes jobb. Ved at elevene snakker og er aktive, kan læreren observere og analysere det som skjer. Ved å distansere seg kan læreren se og høre langt mer enn når hun eller han selv er midt oppe i en diskusjon, klassesamtale eller samtale med enkelt-elever. Dette er en gylden stund til å se at Sergiu faktisk er mer aktiv i par enn i hel klasse, at Emilia kan mye grammatikk, at Sanna er god til å stille åpne spørsmål, og at Thomas kan snakke utrolig lenge om hverdagslige ting.

I tillegg er det enkelt å tilpasse oppgavene individuelt ved å øke eller minske vanskelighetsgraden hos det enkelte paret hvis det er pararbeid det er snakk om. Elevene opplever trygghet i at ingen andre i klassen er opptatt med å høre på nettopp dem, de har mer enn nok med seg selv. Rundt dem summeres og snakkes det, ingen har tid til å legge merke til eventuelle feil som kommer. Det gjør terskelen for å prøve lavere og

læringsutbyttet høyere. Elevene lærer også av hverandre når de snakker sammen, de plukker opp nye ord, uttrykk og ukjente vendinger fra partneren. Jeg tror at elevene lærer vel så mye engelsk av sine medelever som av læreren. Når de bruker språket, fester ordene seg lettere hos dem. Når de lytter til hva partneren sier, kan de bruke mange av dennes ord i sitt eget svar, hun eller han kan bruke den andres setning til å si seg enig eller uenig og får mye gratis på den måten.

Alle øvelsene har jeg prøvd ut. Noen bruker jeg oftere enn andre fordi jeg liker dem bedre, noen øvelser fungerer godt i én klasse og dårligere i en annen. Det er utvilsomt en stor fordel å ha et bredt repertoar å spille på når det er mange variabler å ta med; elevenes faglige grunnlag, hvor godt de kjenner hverandre, og hvor frie de er i forhold til hverandre. I en klasse som snakker lett, kan du bruke andre oppgaver enn i en klasse som er taus og dermed tyngre å få til å snakke. Tidspunkt på dagen og i uka spiller også inn; fredag siste time krever noe annet enn tirsdag første time.

Det har ofte slått meg at de oppgaver som fungerer best, brukes mest. Trygt og godt samtidig som det kan være en sovepute. Jeg ser at ved å utfordre mine egne grenser for hva jeg tør i klasserommet, utvider jeg rammene for elevenes utfoldelse og læring. Det at jeg mestrer en type metodikk, gir meg motivasjon til å prøve andre ting. Kanskje dette også gjelder deg? Derfor: Bruk øvelsene av hjertens lyst. Begynn med det du liker og får til. Gjør oppgavene til dine egne, legg til og trekk fra. Vil du forandre eller endre på noe, så gjør du det. Du vet best hva som passer for deg, og hva som passer for elevene dine. Lykke til!

Anne-Grete Åsen

Om Anne-Grete Åsen

Anne-Grete Åsen har hovedfag i engelsk og 18 års undervisningserfaring fra ungdomsskolen og videregående skole.

Moro med muntlig

1. Hvilket ord?	6
2. Det hemmelige ordet	7
3. Eksperten	8
4. Pressekonferansen	9
5. En katt til besvær; rettssaken	12
6. Litterær samtale	14
7. Hvordan virker det?	15
8. Mr Jones	16
9. Brevet	17
10. Jeg har en hund	18
11. Rommet mitt	19
12. Tennis	20
13. Den viktige setningen	21
14. Butikken «My shop»	22
15. Fortellingen	23
16. Filmen	25
17. Bilder	26
18. Fleip eller fakta?	30
19. Hvem er jeg?	31
20. Epler og appelsiner	32
21. Spontanteater	33
22. Fem personer	35
23. Oppfinneren	37
24. Best med ball	38
25. Tolken	40
26. Dyregjetting	41

27. Samarbeidsfortellingen	42
28. Tier'n	43
29. Musikalske adjektiv	44
30. Bursdagspresangen	45

1. Hvilket ord?

Elevene jobber sammen i par, den ene er A, og den andre er B. Læreren deler ut en stor lapp til hver elev. På lappen står de samme ordene. A bestemmer seg for et ord på lappen og forklarer det for B uten å bruke selve ordet. Ordene står i forskjellig rekkefølge på lappene. Ut fra forklaringen finner B ordet på sin lapp og sier det høyt, ordet strykes over. Nå er det B som må forklare sitt ord for A.

Variasjon

- Elevene må forklare flest mulig ord innenfor en viss tid. F.eks. har elev A to minutter til å forklare alle ordene sine. Når tiden er ute, telles ordene hun eller han klarte å forklare. Hvert ord gir ett poeng. Legg sammen hvis flere øvelser.
- Ordene er gloser hentet fra tema som klassen jobber med.
- Ordene er hentet fra leseleksen.
- Ordene er hentet fra et annet fag som elevene holder på med.

Nivådifferensiering

- Læreren lager ett sett med vanskelige ord og ett sett med lettere ord. Plasserer elevene sammen etter nivå, sterke elever får vanskelige ord, og svakere elever får lettere ord.

2. Det hemmelige ordet

Elevene jobber sammen i par; den ene er A, og den andre er B. For variasjonens skyld går det fint an å gi elevene andre bokstaver: X og Y, Q og M, S og T, R og P. Begge skriver ned 12 ord. Ordene er hemmelige og må ikke vises til andre. Eleven skal forklare ordet uten å si selve ordet, partneren skal forstå hvilket ord det dreier seg om, og si det høyt. Når partneren har gjettest ordet, går man videre. Elev A skal forklare alle sine ord før partneren forklarer sine ord.

A	B
To walk	A cat
To talk	A mouse
To pay	A cheese
To shop	A hole
To smile	A trap

Variasjon

- Elev A skriver syv ord på B og syv ord på C, elev B får to andre bokstaver.
- Elev A skriver ned x antall verb, elev B skriver ned x antall substantiv.
- Elev A skriver ned x ord som har med et gitt tema å gjøre, elev B får et annet tema, det kan være hva klassen jobber med i andre fag, f.eks. norsk, samfunnsfag, naturfag, musikk.
- Elev A skriver ned x ord som har fire bokstaver, elev B skriver ned x ord som har tre bokstaver.

Nivådifferensiering

- Oppgave d er vanskelig, kan beholdes sterke elever. Antall ord kan varieres ut fra hvor sterke elevene er, f.eks. åtte ord i 8. klasse, 15 ord i 10. klasse.

3. Eksperten

Elevene jobber i par. En elev får utdelt et emne som hun eller han er ekspert på. Partneren får utdelt et annet emne som hun eller han er ekspert på. Eksempler på emner:

dyr

farger

land

møbler

mat

klær; et bestemt klesplagg eller klær generelt

Hver elev får noen minutter til å forberede seg. I den tiden skal hun eller han skrive ned stikkord som har med emnet å gjøre. Eleven skal også gi seg selv et engelsk navn og en tittel, f.eks. professor, doktor, forsker, rådgiver osv. Læreren tar tiden og setter i gang samtalen. Ved begynnelsen skal eleven hilse høflig og presentere seg med navn og tittel. Når eleven har fortalt hva hun eller han er ekspert i, skal partneren stille spørsmål om emnet. Eleven som er ekspert på emnet, skal svare så fyldig som mulig. Dette er en fin øvelse i å bruke spørreordene *who*, *what*, *when*, *why*, *where*, *how* og *which*. Elevene skal snakke sammen i ett minutt eller så lenge læreren bestemmer. Når den første eksperten har svart på partnerens spørsmål, er det den andres tur til å stille sine spørsmål.

Variasjon

- a. Sett en strek for hvert spørsmål som blir stilt. Hver elev skal stille f.eks. 6, 8 eller 10 spørsmål ut fra alderstrinn.
- b. Eksperten har ikke mulighet til å svare ja eller nei.

Nivådifferentisering

Læreren utvider tiden basert på hvilket trinn elevene er på. I 10. klasse blir ofte ett minutt for enkelt, 2–3 minutter får de fleste til, men også her må læreren se an det faglige nivået hos paret.

4. Pressekonferansen

Det skal holdes en pressekonferanse på engelsk. Et panel på 2–3 elever skal besvare spørsmål fra journalister. De elevene som ikke sitter i panelet, er til enhver tid journalister. Journalistene skal gi seg selv og den redaksjonen de jobber for, et navn. Her trenger elevene forberedelsestid skal de vite hva de skal si. Deltakerne i panelet må også finne navn på sine karakterer, noen forslag er gitt nedenfor. Panelet skal presentere eller forklare seg om en sak. Den saken kan være:

- Sjimpanse. En australsk biolog og en språklærer har lært en fireårig sjimpanse å skrive.
- Tann i flaske. Lucy Everthirst saksøker et brusselskap for \$ 100 millioner dollar etter at hun fant en jeksel i flasken sin. Flasken kjøpte hun i kiosken på hjørnet. Kioskeieren, Mr Flush, saksøker også brusselskapet siden han har mistet kunder etter at nyheten ble kjent. De er representert med hver sin advokat, Mr Green og Mrs White.
- Livet på Mars. To norske astronauter og en astrofysiker har nettopp returnert fra Mars, hvor de har oppdaget tegn på liv. De har funnet to fotavtrykk etter et romvesen og har tatt med seg et egg. Spenningen knytter seg til hva slags type egg det er.
- Dramaqueen. Den kjente skuespilleren Emma Ezmeralda har nettopp hatt premiere på sin nyeste film. Hun svarer på spørsmål fra pressen sammen med sin agent.
- Gjengangere. En åndemaner og en lett plaget huseier fra Brighton møter pressen etter en vellykket åndeutdriving. Huset har vært gjensøkt av ånder som har drevet familien til vanvidd i fire år. De to forteller hva som skjedde.
- Best uten ball. Den norske landslagssjefen i fotball svarer på spørsmål fra pressen før den siste og avgjørende være-eller-ikke-være-kampen i VM. Kampen er mot Sverige.
- Hjerne det. Den verdenskjente kirurgen Dr Cutmore har transplantert hjernen fra en matematikkprofessor til en ni år gammel jente. Jenta er nå mye smartere enn sine jevnaldrende og planlegger å hoppe over barne- og ungdomsskolen for å be-

gynne rett på universitetet. Med på pressekonferansen er også jentas stolte mor og bestefar.

- John og Jane Doe har gitt ut bok om sine 15 år som personlige assistenter for kjente skuespillere i Hollywood. Boka har allerede skapt store overskrifter på grunn av de mange avsløringene. Journalistene værer skandaler og stiller nærgående spørsmål.
- Søte drømmer. Sjokoladefabrikken Bingo sliter tungt for tiden, helt til den nye laboratorieassistenten Max Muddle ved et uhell i lunsjpausen lager en helt ny sjokolade med en utrolig smak. Fabrikkdirektør Mrs Moneybag håper at sjokoladen skal redde den konkurstruede bedriften.
- Kandidaten. Nobelkomiteen har ganske uventet gitt Nobels fredspris til en helt ukjent nærsynt bussjåfør fra Leicester. Den overraskede mannen møter verdenspressen sammen med Nobelkomiteens leder.
- En sjampo til besvær. Clear Beauty, en helt ny sjampo, har forårsaket hårtap og skallethet hos 50 mennesker. I statene Mississippi, Montana, Missouri og Maine har kvinner og menn mistet håret etter å ha brukt sjampoen. En advokat og en hårløs person vil gå til rettssak mot sjampofirmaet Airhead International. De møter pressen for å fortelle om sine planer.

Variasjon

Noen elever elsker å kle seg ut, dette er en fin anledning til det. Alle elevene kan også lage seg navneskilt og mikrofoner. Pressekonferansen egner seg godt for filming, filmen vises i sin helhet for klassen, til stor suksess. Elever som trives i rampelyset, liker denne oppgaven veldig godt. De som er noe mer beskjedne, velger ofte en assistentpreget rolle. Ekstra interessant er det også at stille elever i denne settingen kan bli uventet veldig verbale; de tar en rolle og overrasker både seg selv og andre med å snakke mer enn de ville gjort som seg selv.

Nivådifferensiering

Her har læreren mulighet til å sette sammen de ulike panelene. Elevene vil ofte velge emne selv, og da velger de som regel ut fra hva de kan og interesserer seg for. Noe styring fra læreren er mulig her; rollen som landslagssjef og hans assistent har jeg ofte gitt gutter som ikke nødvendigvis har vært sterke i engelsk, men som til gjengjeld har kunnet usedvanlig mye om fotball. Det har vist seg å være en innertier.

5. En katt til besvær; rettssaken

Den kjente, men akk så uheldige innbruddstyven Cat Stevens står tiltalt for å ha kidnappet fru Smiths siameser Bluebell. Den fire år gamle høyt premierte rasekatten forsvant fra leiligheten til millionæren og katteelskeren på Park Avenue i New York fredag den trettende. Tre dager senere kom det et brev i posten med krav om løsepenger på 14 millioner dollar. Ved siden av Cat i tiltaleboksen sitter også Jane «the Crash» Sullivan, eieren av en budbil som ble observert i området da Bluebell forsvant. Det er en kjent sak at Jane og Cat er kjærester, og at budbilene hennes ofte er sett på steder hvor Cat har begått innbrudd. Politiet tror at Cat bruker bilene hennes til å kjøre tyvegods i.

Aktoratet mener de har en god sak, og tenker at denne gangen havner Cat Stevens bak lås og slå for godt. Forsvaret, derimot, har et ess i ermet når de plutselig trekker fram et vitne som kan gi et svært overraskende, men troverdig vitneutsagn. Hun mener nemlig å ha sett hva som skjedde om kvelden fredag den trettende. Vitnet, fru Jackson, lider av søvnløshet og har leilighet rett ved siden av fru Smith. Denne kvelden satt hun veldig stille på balkongen sin og mediterte da hun hørte mystiske lyder fra naboileiligheten.

Rettssaken spilles som et teaterstykke med roller, se listen nedenfor, og replikker. Replikkene må elevene lage/improvisere selv ut fra handlingen beskrevet ovenfor. Bruk også kostymer/rekvisitter. Det kan være lurt at elevene på forhånd lærer glosor knyttet til en rettssak hvis de ikke kan dem fra før: *verdict, guilty, suspicious, lawyer, witness, Your honour, objection*

Rolleliste

Cat Stevens	Politiinspektør Simms	Teknisk ekspert
Jane Sullivan	Politibetjent West	Publikum i salen
Dommer Jones	Aktoratet: to advokater	Jury: 6 medlemmer
Fru Smith	Vitne 1	Vitne 2
Overraskelsesvitne	Forsvarsadvokat 1	Forsvarsadvokat 2

Nivådifferentiering

Hele rettssaken spilles fra begynnelse til slutt.

- Hele rettssaken spilles fra begynnelsen til der juryen avgjør skyldspørsmålet. Der skal publikum være med og avgjøre om mistenkte er skyldig eller ikke basert på det som er fremkommet under rettssaken.
- Lag små tablåer av hovedpersonenes historie, velg noen sentrale figurer og la dem fortelle sin historie: Cat Stevens' historie, politiinspektørens historie, dommerens historie, overraskelsesvitnes historie, Bluebells historie, fru Smiths historie.
- La noen elever skrive hele rettssaken som en fortelling som klassen leser sammen. Deretter går elevene sammen i grupper og velger seg scener de vil spille.
- Hvert av jurymedlemmene forteller hva de har tenkt og notert under rettssaken som begrunnelse på avgjørelsen om hvorvidt den mistenkte er skyldig eller ikke.
- Rettssaken filmes for så å vises for andre elever/klasser.
- Rettssaken spilles med en annen klasse som publikum.

6. Litterær samtale

Her er det lurt å dele klassen i to. Hvis du ikke er så heldig å ha delingstime i engelsk, fungerer det også å la den ene halvparten av klassen sitte og skrive en tekst. I neste engelsktime kan du bytte på, så de som har snakket, må skrive. Den andre halvdelen samler du rundt et langbord eller i stoler i sirkel og har litterær samtale med om en felles litterær opplevelse. Det kan være en tekst i leseboka, en film, et teaterstykke, en sang, et dikt eller en oppsummering av et kapittel.

Elevene har fått et ark med spørsmål til emnet på forhånd slik at de har forberedt seg. De har også lest grundig på teksten, notatene fra filmen eller annen bakgrunnsinformasjon. Elever på ungdomsskolen får utdelt ark med evalueringskriterier slik at de vet hva de blir bedømt etter. Kriteriene kan være f.eks. grammatikk, uttale, innhold, refleksjon, initiativ. Det er nyttig å la elevene fylle ut en egevaluering etter samtalen. Læreren samler inn skjemaene og vurderer dem opp imot karakterene læreren selv har gitt elevene. Ofte er det godt samsvar mellom elevens karakter på seg selv og den læreren setter. Interessant nok har jenter en tendens til å gi seg selv lavere karakter enn det reelt sett er grunnlag for, guttene det motsatte.

Variasjon

- a. Inndeling av gruppa i ren gutte- eller jentegruppe.
- b. Inndeling av gruppa etter om elevene snakker mye, medium eller lite. Elevene kan velge sitt nivå, eller så kan læreren plassere dem.

Nivådifferensiering

- Elevene har med seg teksten og kan referere til den under samtalen.
- Elevene har ikke med seg teksten.
- Elevene samtaler med/uten egne notater.

7. Hvordan virker det?

To elever sitter sammen, begge har armene i kors og kan ikke ta dem løs. Elevene må snakke i ett minutt og forklare hvordan en maskin virker, eller hvordan noe gjøres.

Variasjon

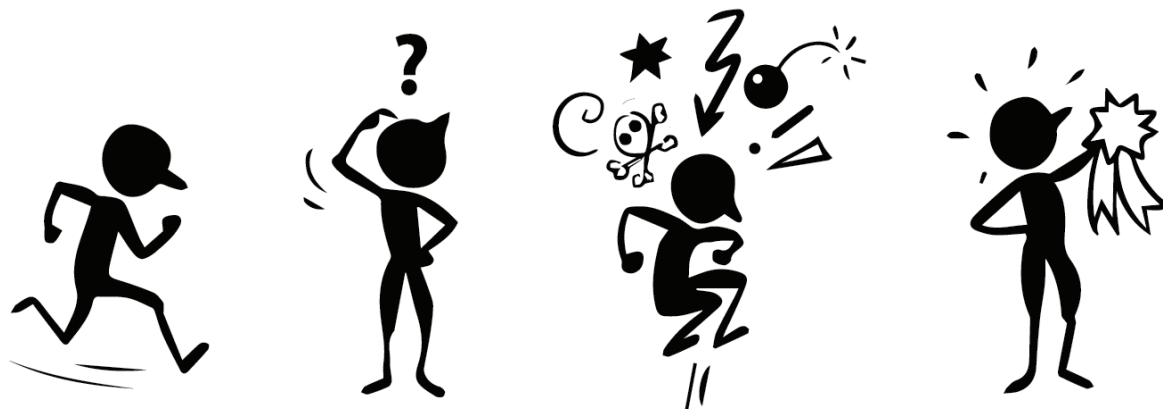
- a. lage et oste- og skinkesmørbrød
- b. vaske håret
- c. sende en SMS
- d. laste opp noe på YouTube
- e. vaske opp en gaffel, en tallerken og et glass
- f. sykle
- g. lage en pizza
- h. knytte skoene sine
- i. lage en PowerPoint
- j. dekke på bordet
- k. lage en kopp te

Nivådifferensiering

- Variere antall minutter til rådighet for snakking.
- Må ha med bestemte uttrykk som *and when you do this, therefore, in this way, the result is, make sure that, whenever you do this* og *remember to*.

8. Mr Jones

To elever sitter sammen. De ser på tegningene under og lager en fortelling.

Variasjon

- En elev lager hele fortellingen.
- Eleven stopper midtveis etter å ha laget en fortelling ut fra to av bildene. Partneren må fortsette fortellingen ut fra de to siste bildene.
- Første elev snakker om det første bildet, elev nummer to om det andre bildet, så er det den første eleven sin tur, før elev nummer to avslutter med det fjerde bildet.

Nivådifferentisering

- Fortellingen foregår nå, bruk presens.
- Fortellingen skjedde i går, bruk fortid.
- En elev forteller handlingen, mens partneren supplerer tid, navn, antall, beskrivelse av steder, lukter, inntrykk, følelser, stemninger. F.eks: A man is running down the street (elev 1). He is very upset (elev 2). He is running as fast as he can (elev 1). His breath is heavy and he's sweating like a pig (elev 2).
- Fortellingen begynner med slutten.

9. Brevet

Elevene sitter sammen i par. Den ene eleven forteller partneren sin om et brev som kom i går som gjorde han eller henne glad. Eleven forteller hva som sto i brevet, og hvorfor det gjorde han eller henne så glad.

Variasjon

- a. En av elevene skal sende et brev til et familiemedlem og takke for bursdagspresangen hun eller han fikk.
- b. En av elevene skal sende et brev til en kjent person og fortelle hvor mye og hvorfor hun eller han liker han eller henne.
- c. En av elevene skal sende et brev til en norsk politiker og fortelle om en sak hun eller han er opptatt av.

Nivådifferensiering

- En elev har fått et brev, men sier ikke noe om hva som står i brevet. Den andre eleven må stille spørsmål for å få vite hva som står i brevet.
- En elev har fått et brev. For å fortelle hva som står i brevet, sier hun eller han kun halvparten av setningen. Den andre eleven må dermed følge nøye med på hva hun eller han sier, og fullføre setningen for partneren.

10. Jeg har en hund

To elever sitter sammen; den ene stiller spørsmål som den andre skal svare på. Førstemann sier setningen læreren har skrevet på tavla eller sagt høyt, f.eks. "I have a dog". Andre mann må stille spørsmål til utsagnet, og førstemann må svare.

Eksempel:

How old is your dog? *He is six years old.*

What's it called? *King.*

What breed is King? *He is a Labrador retriever.*

What does he eat? *Dog food and water.*

Variasjon

- a. Jeg har vært i England.
- b. I går snakket jeg med naboen min.
- c. Det sto noe interessant i avisa i dag.
- d. Tanten min er syk.
- e. Pizza er godt.
- f. Å spille fotball er gøy.
- g. Rommet mitt er fint.
- h. USA er et stort land.
- i. Sauer er ålreite dyr.

Nivå differensiering

- Antall spørsmål basert på elevens alder, åtte spørsmål i 8. klasse, 15 spørsmål i 10. klasse.
- Kun åpne spørsmål. Bruk *who*, *what*, *when*, *why* og *where*.
- Kun spørsmål som kan besvares med ja eller nei (vanskelig).

11. Rommet mitt

Oppgaven er å presentere rommet sitt og snakke i x minutter om det. Emnet er forberedt. Ved siden av snakkingen skal eleven også ha laget en tegning, illustrasjon eller foto av det hun eller han snakker om. Eleven viser dermed fram et bilde av rommet sitt og snakker om de ulike tingene på bildet. Når eleven er ferdig etter et visst antall minutter, stiller medelevene spørsmål til han eller henne.

Variasjon

- Min favorittrett
- Mitt feriested
- Mitt yndlingsplagg
- Mitt favorittdyr
- Min hobby
- Min farge
- Min årstid
- Mitt yndlingsord (vanskelig)
- Mitt lykketall (vanskelig)

Nivådifferensiering

- Med stikkord (lett)
- Uten stikkord (vanskelig)
- Øke antall minutter
- I spørsmålsrunden må hver elev stille tre spørsmål

12. Tennis

Elevene sitter sammen i par. Læreren skriver en bokstav på tavla, f.eks. *w*. En elev i paret sier et ord som begynner på *w*, hun eller han sier *when*. Partneren skal nå si et ord som begynner på siste bokstaven i forrige ord, *n*. Hun eller han sier *nose*. Slik går ordene fram og tilbake mellom elevene, akkurat som i tennis.

Variasjon

- a. Elevene snakker helt til læreren sier stopp. Den som sa det siste ordet, har tapt tenniskampen.
- b. Elevene skal snakke på tid; ett minutt. I løpet av den tiden må de ha nevnt et visst antall dyr.
- c. Ordene er relatert til samme tema, f.eks. kjøkken, skog eller by.
- d. Elevene kan si pass et visst antall ganger. Den som har sagt pass færrest ganger, vinner.

Nivådifferensiering

- Ordene må ha mer enn fire bokstaver.
- Ordene må ha mer enn seks bokstaver.
- Ordene er vekselvis korte og lange, f.eks.: *we*, *elephant*, *tea*, *Australia*, *and*, *dinosaur*, *red*, *dangerous*, *sea*
- Kun verb
- Kun substantiv

13. Den viktige setningen

Elevene sitter i par. En elev sier en setning. Partneren hører på og skal plukke ut et ord i setningen for å lage en ny setning. Setningene skal gi mening, men det skal ikke være en fortelling.

Eksempel:

London is a nice city. The flowers in the forest are nice. Little Red Riding Hood walked into the forest. Robin Hood stole from the rich and gave to the poor. I wish I could earn one million pounds and be really rich.

Variasjon

- a. Det må være med et adjektiv i setningen.
- b. Det må være med et adverb i setningen: sted, tid, grad, måte

Nivådifferensiering

- Eleven må gjenta foregående setning før hun eller han kommer med sin nye setning.
- Eleven må gjenta foregående setning og bruke en tekstbinder for å få den til å henge sammen med sin nye setning.

14. Butikken «My shop»

Denne oppgaven fungerer best i halv klasse på grunn av tid. Elevene skal presentere sin butikk. De må fortelle hvilke varer de selger i butikken, butikkens navn, hvor butikken ligger, ev. om den har filialer i andre byer, og hvem kundene er.

Eksempel:

Jon-Petters butikk heter «Fun in the Sun», han selger surfebrett, kundene hans er hovedsakelig unge mennesker mellom 16 og 28 som er interessert i surfing, og han har fire butikker i Paris, Miami, Sydney og på Hønefoss; Jon-Petter er fra Hønefoss, derav den lokale forankringen. Etter å ha forberedt seg skal så Jon-Petter snakke om butikken og kundene sine og varene han selger, for de andre elevene. Læreren angir antall minutter han skal snakke, og Jon-Petter må ha med alle de fire opplysningene som en kjerne i tillegg til at han skal snakke om løst og fast om butikken sin.

Variasjon

- a. Mitt yrke
- b. Min hobby

Nivådifferensiering

- Variasjon i antall minutter
- Ha med flere opplysninger enn navn, sted, varer og kunder, f.eks.: en spesiell hendelse, en spesiell kunde, en kjent kunde, beskrivelse av butikken innvendig, beskrivelse av butikken utvendig

15. Fortellingen

Denne oppgaven fungerer best i halv klasse. Elevene sitter sammen i par. Den ene delen av paret blir sendt på gangen og må vente der. De gjenværende elevene setter seg sammen i ring med læreren og lager en muntlig fortelling. Når fortellingen er ferdig, kommer elevene på gangen inn og blir fortalt hele fortellingen av partneren sin som har vært i klasserommet.

Slik lages fortellingen: Læreren spør første en elev: Hvem handler dette om? Og får et navn til svar. Hvis kun fornavn gis, må neste elev finne etternavnet. Deretter spør læreren elevene fortløpende om alder, yrke og hobby. Når bakgrunnen er etablert, sier læreren at hovedpersonen i fortellingen er på vei til ... og får et svar av en elev. Så introduseres handlingen, noe skjer. Hva skjer? Nytt svar fra en elev. Slik spinnes det sakte, men sikkert en hel liten fortelling basert på elevenes bidrag. For å huske fortellingen er det viktig at læreren hele tiden repeterer de nye momentene etter hvert som de kommer med i fortellingen. Innimellom de nye momentene legger læreren til tilleggsopplysninger og snakker selv, slik at det ikke er spørsmål – svar hele tiden mellom lærer og elev; det kan bli slitsomt å forholde seg til.

Variasjon

- a. En spøkelsesfortelling
- b. En romantisk fortelling
- c. En romantisk fortelling som begynner godt og ender dårlig
- d. En romantisk fortelling som begynner dårlig og ender godt
- e. En fortelling i en skog
- f. En fortelling fra sjøen
- g. En fortelling fra fjellet
- h. En fortelling fra byen
- i. En fortelling fra landsbygda

Nivådifferensiering

- Når elevene har vært med på denne arbeidsmåten en gang og kjenner formen, kan de med hell overta rollen som forteller. Det er lurt å begynne med en sterk elev første gangen slik at man er sikker på at hun eller han lykkes.
- To elever kan dele rollen som forteller.

16. Filmen

Elevene sitter sammen i par. Læreren viser korte filmsnutter på storskjerm, mange fine ligger på YouTube, f.eks. Mr Bean. Elevene sitter sammen rygg mot rygg. Den ene ser skjermen, den andre ser ikke skjermen. Når læreren setter i gang filmen, skal eleven som ser, forklare og kommentere alt hun eller han ser, for den andre. Det er viktig at den seende ikke blir så opptatt av å se at hun eller han glemmer å snakke. Etter ca. halvgått løp setter læreren på pause, og elevene bytter plass. Hvor lenge elevene skal snakke, avhenger av alder og nivå.

Variasjon

- a. Filmsnutten er en tegneserie.
- b. Filmsnutten er en dokumentar om dyr.

Nivådifferensiering

- Vise en filmsnutt hvor det ikke skjer så mye, slik at eleven får rikelig tid til å kunne beskrive detaljer.
- La en eller to elever kommentere en filmsnutt for hele klassen. Elevene ser filmen, klassen ser den ikke. Vise samme filmsnutt etterpå.
- Vise et intervju, slå av lyden. To elever spiller rollen som intervjuer og intervjuobjekt mens klassen ser på.

17. Bilder

En elev velger seg et bilde fra PDF-filen og forteller ut fra hva hun eller han ser. Eleven kan enten beskrive det hun eller han ser på bildet, eller lage en fortelling ut fra bildet.

Variasjon

- a. Kombinasjon av to bilder.
- b. Elevene velger bilde for hverandre.
- c. Partneren som hører på, ser ikke bildet mens forklaringen pågår. Kan se bildet etterpå.

Nivådifferensiering

- Antall minutter å beskrive bildet på varierer.
- Elevene skal lage en fortelling ut fra bildet, de kan da velge om dette bildet viser starten, midtdelen eller slutten i fortellingen.

© Mikael Andersson / NTB scanpix

© Oliver-Mark / Ina-agency

© Andras Bartok / NTB scanpix

© Armin Hinterwirth / iStockphotos

© Andrew Burton / NTB scanpix

© Simon Murrell / Getty Images

18. Fleip eller fakta?

Læreren skriver opp ti relativt ukjente ord eller begrep i venstre kolonne på tavla. I høyre kolonne står en kort definisjon på ordet. Parene er vilkårlig satt sammen, slik at noen ganger stemmer ordparene, andre ganger ikke; se eksempel nedenfor. Den første eleven tar for seg første linje i de to kolonnene og sier om hun eller han tror det er fleip eller fakta. Eleven må gi en forklaring eller begrunnelse. Hvis hun eller han tror det er fleip, med mindre eleven tipper, vet hun eller han hva ordet egentlig betyr, og har funnet det andre ordet som matcher.

Eksempel:

left	right
similar	same
shallow	car
interval	pretty
beautiful	pause
go	walk

Variasjon

- Farger
- Tall
- Antonymer

Nivådifferensiering

- Stilnivå
- Elevene skal selv skrive ordene og gi en definisjon
- Bruke gloser fra ukas leselekser

19. Hvem er jeg?

En elev blir sendt på gangen. Mens eleven er der, bestemmer resten av klassen hvem hun eller han skal være når eleven kommer inn i klasserommet igjen. For å kunne gjette sin egen identitet må eleven stille spørsmål til medelevene. Elevene i klassen kan bare svare ja eller nei på spørsmålene som kommer.

Variasjon

- a. Kategori: film, sang, idrett, politikk, lærer på skolen (!)
- b. Personen er hentet fra en bestemt film eller TV-serie

Nivådifferensiering

- Eleven har et visst antall minutter til å gjette sin egen identitet.
- Eleven har et visst antall spørsmål til å gjette sin identitet.

20. Epler og appelsiner

Hensikten med denne oppgaven er å diskutere. For å få klassen i gang deler læreren gruppen inn i to sider hvor den ene liker epler best, mens den andre siden foretrekker appelsiner. Elevene blir bedt om å notere ned tre argumenter for sitt syn. Læreren er ordstyrer og passer på at det kommer ett innlegg fra hver side annenhver gang. Diskusjonen er over når argumentene begynner å gå igjen eller elevene ikke har mer å si.

Variasjon

- a. TV gjør deg smart.
- b. Sukker er bra.
- c. Barn og ungdom burde bestemme mer.
- d. Hest er best!
- e. Rødt er bedre enn blått.

Nivådifferensiering

- Læreren deler klassen inn i to grupper hvor den ene siden er for og den andre siden er imot.
- En elev er ordstyrer. Dette fungerer bra og pleier å være en populær jobb.
- Læreren setter strek på tavla etter hvert innlegg. Den siden som har flest streker, altså innlegg, vinner diskusjonen.

21. Spontanteater

Klassen skal sammen lage et teaterstykke. Elevene bestemmer hvem som er med, og hva handlingen dreier seg om. Læreren fungerer som igangsetter ved at hun eller han stiller spørsmål som elevene besvarer. Oppgaven ligner dermed på oppgave 15, Fortellingen. Forskjellen her er imidlertid at denne fortellingen blir et teaterstykke.

Spørsmål for å få handlingen i gang:

- Hvem er hovedpersonen? Gutt, jente, mann, kvinne, alder, hårfarge, navn?
- Når begynner fortellingen? Årstid, måned, dag, tid?
- Hvor finner handlingen sted? Land, by, bygning, rom?
- Hvordan er været? Dette skaper atmosfære.
- Hva gjør personene i fortellingen? Hva skjer så?

Det er viktig at læreren aksepterer alle svarene som kommer, alle svar er riktige. På den måten slapper elevene av og blir friere når de får gehør for sine forslag. Still åpne og ikke-ledende spørsmål. Hold fast i hovedkarakteren, ellers blir fortellingen for komplisert. Bruk hyppige repetisjoner for å huske handlingen. Spill de ulike scenene etter hvert som handlingen skrider fram. Gjør dette før de blir for vanskelige. Skriv ned hele stykket som en fortelling. Les den høyt til slutt. Alt skuespill fra elevenes side må gjøres på frivillig basis. Hvis ingen melder seg, vent. Når stillheten oppleves for trykkende, er det alltid en som melder seg.

Etter skuespillet: Del klassen i små grupper. Noen skal lage et dikt om et nøkkelord i stykket. Noen kan ta for seg gjenstander i stykket: f.eks. pizza – mobil, bro – butikk, klokke – joggesko. La to og to elever lage monologer av disse parene, la dem personifisere gjenstandene. Hvordan ville en pizza vært som menneske? Hvordan ville den oppføre seg, snakke, bevege seg, se ut?

Kommentar: Siden svarene kommer fra publikum, blir språket på deres nivå. Deres modenhet og språklige ferdigheter avgjør hvor komplisert eller enkelt plottet blir.

Variasjon

Med og uten rekvisitter/kostymer

22. Fem personer

Elevene jobber sammen i par eller i treergrupper. De får utdelt en tabell tilsvarende den som ligger nedenfor. De skal bruke fantasien og fylle ut rubrikkene (fem linjer). Når tabellen er ferdig utfylt, bruker hver elev litt tid til å se over informasjonen. Hensikten er nå å se for seg hver person og fortelle om han eller henne. Elevene i par eller treergruppe forteller om sine personer på rundgang.

Tabellen skal være helt blank når elevene begynner å fylle den ut. Det eneste de må vite, er kategoriene som står i øverste linje. Jeg har fylt ut noen av kolonnene i tabellen nedenfor for å gi en pekepinn på hvordan det kan gjøres.

First name	Last name	Age	Profession	Food	Hobby
		15		chicken	
	Jameson				swimming
Patricia			Dentist		
		5			drawing
Stewart				hamburger	

Variasjon

- Eleven forteller om en vanlig dag i én av personenes liv.
- Eleven velger seg én av personene og forteller om livet hennes eller hans.

Nivådifferensiering

- En elev viser fakta om en person til de andre elevene. De må i sin tur stille spørsmål til den første eleven for å få vite noe om personens liv.
- To elever viser fakta om en person til en tredje elev. De skal svare på spørsmål fra denne og må derfor samarbeide for å få det muntlige til å henge sammen.
- Hver elev må fortelle om en person i et visst antall minutter.

First name	Last name	Age	Profession	Food	Hobby

23. Oppfinneren

Elevene er oppfinnere og har funnet opp en maskin som kan gjøre de utroligste ting. Det er hver elevs oppgave å presentere oppfinnelsen for de andre elevene. Temaet må være forberedt, og eleven skal også ha med en tegning eller tegne på tavla; peke og forklare hva det er de andre ser. Eleven skal gi opplysninger om hvordan maskinen virker: hvilket materiale den er laget av, om den er tung/lett, til å ta med seg, hvilken energikilde den bruker: strøm, batteri, sol, vind, vann, skygge, stearinlys, bølger, tankekraft

Variasjon

- a. Maskinen er til nytte kun for eleven.
- b. Maskinen er til nytte for hele familien til eleven.
- c. Maskinen er til nytte for mer enn 100 mennesker.
- d. Maskinen er til nytte for en hel by.
- e. Maskinen vil på lengre sikt hjelpe verden med et problem.

Nivådifferensiering

- Antall minutter eleven skal snakke
- Må ha med et visst teknisk vokabular, f.eks.: *to operate, to generate, to result in, the technical specifications are ..., solution, experiment, to solve, to engineer*

24. Best med ball

En oppgave som egner seg fint til å innlede eller oppsummere timen med. Læreren og elevene står oppreist i klasserommet. Læreren har en ball. Hun eller han sier et ord som har med et tema å gjøre, og kaster ballen til en elev. Eleven sier et nytt ord som har med det samme temaet å gjøre, og kaster ballen til en medelev. Når eleven har sagt et ord, setter eleven seg ned for å vise at hun eller han ikke skal motta ballen flere ganger.

Ballen virker som regel veldig motiverende på elevene slik at du kan ende opp med en klasse hvor elevene slåss om å få ballen. Noen tar fort av mer enn andre her. Det lønner seg derfor gjerne å legge sekvensen til slutten av timen. Hvis du likevel velger å åpne timen med en best-med-ball-runde, er det lurt å starte en stilleaktivitet etterpå. Her må du bare prøve deg fram!

Variasjon

- a. Bøye verb
- b. Bøye substantiv
- c. Bøye adjektiv
- d. Ord på samme bokstav
- e. Forskjellige verb
- f. Forskjellige substantiv
- g. Noe i dette rommet
- h. Dyr

Nivådifferensiering

- To baller brukes samtidig.
- Eleven må gjenta det foregående ordet og så sitt eget.
- Ballen kastes vekselvis til gutter og jenter.

- Temaet har ikke med engelsk å gjøre, men kan være relatert til et annet fag som klassen også har engelsklæreren i: samfunnsfag, norsk, KRLE, kunst og håndverk, mat og helse, musikk

25. Tolken

To elever jobber sammen. Den ene snakker engelsk, den andre er tolk og oversetter det førstemann sier, til norsk. Temaet de skal snakke om, bestemmes av læreren. Avhengig av elevenes nivå og ferdigheter er det lurt ikke å la dem snakke for lenge på engelsk før tolken oversetter. Temaene kan være hverdagslige eller fagorienterte, f.eks. en presentasjon av emnet/kapittelet klassen holder på med i engelsktimene.

Variasjon

- a. Et måltid
- b. Et dyr
- c. En farge
- d. Et land
- e. Oppsummering av leseleksen

Nivådifferensiering

- Den engelsktalende eleven sier én setning før den norsktalende oversetter. Antall setninger kan økes med ferdighetsnivå.
- Det er om å gjøre å si flest setninger, både på engelsk og norsk, på et visst antall minutter.
- Oversettelsen går motsatt vei, altså fra norsk til engelsk.

26. Dyregjetting

Elevene jobber sammen i par. Den ene eleven begynner, hun eller han skal beskrive et dyr slik at medeleven klarer å gjette hvilket dyr det er. Eleven forteller hvor dyret bor, hvilket land det bor i, om det bor i skog, i jungel, på savanne, ved elv, på fjellet, i hav/sjø, om det er varmt eller kaldt der, hvor fort det kan løpe, om det er farlig for mennesker, om det er nyttig for mennesker. Eleven som hører på, skal gjette hvilket dyr det dreier seg om. Første setningen begynner alltid slik: «I am an animal that lives ...»

Variasjon

- a. Dyr i Norge
- b. Husdyr
- c. Dyr i et spesifikt land
- d. Små dyr – her må elevene bli enige om størrelsen slik at alle vet hva som er mindre eller større enn dette
- e. Farlige dyr

Nivådifferentisering

- Kun oppgi tre fakta om dyret
- Kun beskrive egenskaper ved dyret
- Kun beskrive dyret ved hjelp av adjektiv
- Beskrive en typisk dag i dyrets liv

27. Samarbeidsfortellingen

Elevene arbeider i par. Hensikten med oppgaven er å lage en fortelling sammen. Én elev sier første setning, den andre eleven må lytte oppmerksomt og lage neste setning. Begge elevene må godta det partneren sier, og bruke setningen som utgangspunkt for sin egen setning.

Variasjon

- a. Trist fortelling, skummel fortelling, overraskende fortelling, romantisk fortelling, actionfortelling, spøkelsesfortelling, fantasyfortelling, sciencefictionfortelling
- b. Fortelling satt i en bestemt tidsepoke hvor elevene må ha med elementer fra denne: steinalderen, opplysningstiden, da dinosaurene levde, den kalde krigen, nasjonalromantikken, slaget ved Stamford Bridge
- c. Snakke i et visst antall minutter

Nivådifferentisering

- Elevene sier ett ord hver.
- Hver elev skriver ti tilfeldige ord og lager en fortelling ut fra disse. Når eleven har sagt et ord, strekes det over. Elevene kan legge til flere ord når de snakker, for å få fortellingen til å flyte bedre. Ordene behøver ikke å sies i rekkefølge. Ofte kan det være en hjelp i å ha med en karakter, dame, mann, jente, gutt, som er hovedpersonen. I tillegg kan det bli mer konkret hvis et sted nevnes: i en stille grønnsakbutikk, i New York, ved foten av Mount Everest, 65 Regent Street, på Nordpolen, i hagen til Mrs Greenwater, to dagsreiser inn i Amazonas
- Hver elev skriver ned ti tilfeldige ord og gir dem til partneren slik at hun eller han må lage en fortelling ut fra disse ordene.
- Elevene må ha med en person, et sted, en farge, et tidspunkt og en setning og spinne fortellingen rundt disse elementene.

28. Tier'n

En rask oppgave hvor læreren setter i gang og stopper aktiviteten. Hensikten er å tenke fort, utvide ordforrådet og lære av hverandre. Elevene jobber sammen i par, én elev er A, og den andre er B. A skal si ti ord på en bestemt bokstav, f.eks. *s*. Elev B hører på og teller ordene ved hjelp av fingrene. Hun eller han holder begge hendene fram og teller ned med hver finger. Når A er ferdig, er det Bs tur, som skal si sine ti ord som begynner på en annen bokstav, f.eks. *m*. Elev A teller med sine fingre.

Variasjon

- a. jentenavn, guttenavn, etternavn (engelske)
- b. dyr
- c. mat
- d. farger
- e. gloser fra ukas lekse
- f. ord fra et annet fag
- g. land, byer, kjente gater, stater i USA
- h. filmer, TV-serier, engelske fotballag
- i. skuespillere, artister

Nivådifferensiering

- Elevene må snakke uten lange tenkepauser og opphold.

29. Musikalske adjektiv

Elevene jobber sammen i par. De trenger blyant og papir. Hensikten med oppgaven er å utvide ordforrådet og øve på adjektiv. Læreren spiller et musikkstykke for dem, elevene lytter oppmerksomt og skriver ned adjektiv de assosierer til musikken. Etterpå forteller de partneren hvilke adjektiv de skrev. Tell antall adjektiv, hvor mange kunne de? Så lager de en liste over adjektiv begge har skrevet ned, og en liste over de adjektivene bare én av elevene hadde. Denne øvelsen er fin å gjøre hvis klassen nettopp har jobbet med ordklasser eller har fokusert på skildring i tekster.

Tips til musikkstykke:

«Til Elise» (Beethoven), «I Dovregubbens hall» (Grieg), «Skjebnesymfonien» (Beethoven), «Svanesjøen» (Tsjajkovskij), «Csárdás» (Monti), «Våren» (Vivaldi), «Ave Maria» (Schubert), «Slavekoret, Nabucco» (Verdi)

Variasjon

Velge et bilde og beskrive det med adjektiv, lese adjektiv for medelev slik at hun eller han kan gjette hvilket bilde det er snakk om.

Nivådifferensiering

- Læreren spiller tre forskjellige musikkstykker, og elevene velger seg ett av dem – beskriver med adjektiv og leser dem for en medelev som skal gjette hvilket musikkstykke som ble valgt.

30. Bursdagspresangen

Elevene jobber i par. Én elev er den stolte eier av en dyrebutikk og får på besøk en bestemor/bestefar (medelev) som skal kjøpe presang til barnebarnets bursdag. Butikkeieren foreslår det ene dyret etter det andre, men det er ikke enkelt å finne akkurat det dyret som tilfredsstiller alle krav fra den krevende kunden. Butikkeieren må være kreativ og komme med mange forslag, fortelle om dyrene, hvordan de oppfører seg, hva de spiser, hva slags stell de krever, og viktige ting å passe på. Kunden stiller spørsmål og har veldig vanskelig for å bestemme seg. Det er ikke gitt at det blir noen handel, så butikkeieren må virkelig stå på skal han finne uslåelige argumenter som kan hjelpe han til å få solgt produktene sine!

Variasjon

- a. Størrelsen på dyret, det må ikke være større enn ... eller mindre enn ...
- b. Dyr som er myke å klappe
- c. Dyr som ikke skremmer andre mennesker (eller dyr)
- d. Et dyr som kan læres opp til noe spesielt: hente avisa, lukke døren, plystre «Kanskje kommer kongen» når det kommer noen på besøk, syng, si navnet sitt, slå saltomortale

Nivådifferensiering

- Snakke sammen i et visst antall minutter
- Ha samtalen høyt i klassen etter å ha øvd på den
- Gi biografiske opplysninger om de tre karakterene: butikkeier, kunde, barnebarn
- Butikkeieren stiller åpne spørsmål og lar kunden beskrive hva slags dyr hun eller han er på jakt etter.